

Ο εμπνευστής του Τρίτου Δρόμου Αντονι Γκίντενς. Η θεωρία του έφερε την Αριστερά στην εξουσία σε πολλές χώρες της Ευρώπης. Τώρα, λέει, ο Τρίτος Δρόμος πρέπει να προσαρμοστεί στη νέα εποχή

Αντονι Γκίντενς

Ο Τρίτος Δρόμος και η ψηφιακή επανάσταση

Η παραίτηση του θεωρητικού προς τους μεταρρυθμιστές

«Οι αξίες της Αριστεράς παραμένουν οι ίδιες. Πρέπει, όμως, να προσαρμοστούν σε έναν κόσμο που έχει αλλάξει από τις νέες τεχνολογίες». Η παραίτηση αυτή ανήκει στον Αντονι Γκίντενς, τον μεγάλο θεωρητικό του Τρίτου Δρόμου, που τη δεκαετία του 1990 έφερε την Αριστερά στην εξουσία όχι μόνο στη Βρετανία αλλά και στο μεγαλύτερο μέρος των ευρωπαϊκών χωρών. Ο Τρίτος Δρόμος αναβιώνει σήμερα από μια νέα γενιά μεταρρυθμιστών - τον Ματέο Ρέντσι στην Ιταλία, τον Εμανουέλ Βαλς στη Γαλλία, τον Πέδρο Σάντσεθ στην Ισπανία. Από πολλούς, όμως, η επιστροφή στον Τρίτο Δρόμο θεωρείται άνοιγμα στον φιλελευθερισμό. «Ο Τρίτος Δρόμος δεν ήταν ποτέ εναντίον της κρατικής παρέμβασης, Απέναντι, όμως, στην παγκοσμιοποίηση και την επανάσταση του Ιντερνετ πρέπει να υπερασπιστούμε τους εργαζομένους, όχι τις θέσεις εργασίες. Πρέπει να δημιουργήσουμε νέες δουλειές, όχι να προσπαθήσουμε να σώσουμε τις παλιές» επισημαίνει σε συνέντευξή του στη «Ρεπούμπλικα» ο βρετανός κοινωνιολόγος, πρώην διευθυντής της London School of Economics.

Ο Γκίντενς εμπνεύστηκε τον Τρίτο Δρόμο από τη σκανδιναβική σοσιαλδημοκρατία και τους New Democrats των Ηνωμένων Πολιτειών. «Δεν πίστεψα ποτέ ότι ο Τρίτος Δρόμος είναι μια σοφτ εκδοχή

του φιλελευθερισμού» λέει. «Ήταν μια πολιτική φιλοσοφία που φιλοδοξούσε να περάσει τα όρια του παραδοσιακού σοσιαλισμού και του φιλελευθερισμού, τις δύο κυρίαρχες ιδεολογίες του 20ού αιώνα. Και ήταν μια απόπειρα προσαρμογής των βασικών αξιών της Αριστεράς στη νέα εποχή. Ο Τρίτος Δρόμος δεν άλλαξε τις βασικές αξίες της Αριστεράς που παραμένουν η άρση των κοινωνικών αποκλεισμών, η υποστήριξη των αδύναμων, η ισότητα. Αλλά οι καιροί έχουν αλλάξει. Επρεπε, λοιπόν, να ανανεωθεί το ιδεολογικό μας οπλοστάσιο για να αντιμετωπίσουμε την παγκοσμιοποίηση, όρο που νομίζω ότι χρησιμοποιήσα πρώτος εγώ. Στην αρχή ήταν δύσκολο να γίνει αποδεκτός αυτός ο κόσμος που άλλαζε. Στη συνέχεια, όμως, ο Μπιλ Κλίντον και ο Τόνι Μπλερ αντιλήφθηκαν τι σήμαιναν αυτές οι αλλαγές» προσθέτει.

Σύμφωνα με τον Γκίντενς, οι αλλαγές συνεχίζονται σήμερα με ακόμη μεγαλύτερη ταχύτητα. Και μεγάλο ρόλο σε αυτήν την επιτάχυνση έπαιξε το Διαδίκτυο. Η απάντηση απέναντι στις αλλαγές που φέρνει η ψηφιακή επανάσταση, σημειώνει, είναι η μεταρρύθμιση της αγοράς εργασίας. «Σήμερα προστατεύεται μόνο ένας μικρός αριθμός εργαζομένων. Οι περισσότεροι είναι απροστάτευτοι. Και ανάμεσα σε αυτούς τους τελευταίους είναι οι νέοι»

Η εξουσία και οι πολυεθνικές

Η κρατική παρέμβαση στην οικονομία είναι αναγκαία σήμερα περισσότερο από ποτέ, δεδομένου ότι είναι τεράστια η αύξηση των ανισοτήτων όπως απέδειξε στο «Κεφάλαιο τον 21ο αιώνα» ο Τομά Πικετί. Υπάρχει πολλή εξουσία στα χέρια των πολυεθνικών, κάτι που εκλαμβάνεται ως αδυναμία της δημοκρατίας. Και αυτός είναι ένας από τους λόγους της ανόδου του λαϊκισμού